

Інформація до проєкту

Секція: Зміна клімату, довкілля, чисте будівництво та раціональне природокористування

Назва проєкту: Оцінка наслідків антропогенно-кліматичної трансформації екосистем великого промислового міста степової зони України

Тип роботи: наукова робота

Організація-виконавець: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

АВТОРИ ПРОЄКТУ:

Керівник проєкту (П.І.Б.): Кармизова Ліна Олександрівна

Науковий ступінь: канд. біолог. наук

Місце основної роботи: НДІ біології, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Проект розглянуто й погоджено рішенням наукової (вченої, науково-технічної) ради (назва закладу вищої освіти/наукової установи) від «3» листопада 2021 р., протокол № 10

Інші автори проєкту:

Єрмоленко Сергій Вадимович, канд. біолог. наук, старший науковий співробітник НДІ біології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Білоус Олена Петрівна, канд. біолог. наук, старш. наук. спів., старший науковий співробітник Відділу санітарної гідробіології та гідропаразитології Інституту гідробіології НАН України

Ніколаєва Валерія Владиславівна, аспірант кафедри геоботаніки, ґрунтознавства та екології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Козак Василина Михайлівна, аспірант кафедри зоології та екології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Жукова Юлія Олександрівна, аспірант кафедри зоології та екології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Курченко Вікторія Олександрівна, аспірант кафедри загальної біології та водних біоресурсів Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Пропоновані терміни виконання проєкту (до 36 місяців)

з 01.01.2022 по 31.12.2024

Орієнтовний обсяг фінансування проєкту: 3152,00 тис. гривень

1 АНОТАЦІЯ

Проект спрямовано на дослідження сучасного стану основних компонентів водних та наземних екосистем великих промислових міст степової зони України. Дослідження будуть включати ретроспективні матеріали стану основних компонентів екосистем міста за 130-річний період, що у поєднанні із сучасними результатами дозволить надати прогноз багаторічних змін біорізноманіття різних біотопів великого промислового міста степової зони.

2 ПРОБЛЕМАТИКА ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇЇ АКТУАЛЬНІСТЬ

Посилення антропогенного тиску на фоні кліматичних змін викликає значні ризики, у першу чергу для природних угруповань – базового елемента як наземних, так і водних екосистем, які знаходяться в урбанізованому середовищі. Оцінка антропогенно-кліматичних змін окремих компонентів наземних та водних екосистем великих міст та їх

прогноз дозволить намітити заходи щодо оптимізації урбаносередовища. Це буде сприяти забезпеченню сталого розвитку урбаносередовища зі збереженням достатнього рівня біорізноманіття. Інвентаризація біорізноманіття території міста буде сприяти виконанню державної Програми «Кадастр рослинного світу України», збереженню та відновленню біотопів, раритетних видів флори і фауни та обмеженню розповсюдженню інвазійних видів.

3 МЕТА ТА ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ

Мета проєкту – оцінити наслідки багаторічних антропогенно-кліматичних змін основних компонентів екосистем території та акваторії великого промислового міста степової зони України. Основні завдання: визначити ключові біотопи міста та проаналізувати багаторічні зміни їх абіотичної складової; визначити сучасний систематичний склад основних компонентів водних та наземних ключових біотопів екосистем міста; здійснити біоекологічний аналіз основних компонентів водних та наземних екосистем міста; провести аналіз адвентивної фракції основних компонентів водних та наземних екосистем; провести порівняльний аналіз та дослідити багаторічні зміни основних компонентів водних та наземних екосистем; здійснити аналіз сучасного стану та динаміки раритетної флори і фауни та намітити заходи охорони рідкісних та зникаючих видів; надати прогноз подальшої динаміки біологічних компонентів водних та наземних екосистем та розробити рекомендації щодо оптимізації урбаносередовища.

4 ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ ПРОЄКТУ ТА ЇХ НАУКОВА НОВИЗНА

Очікувані результати, які одержані під час виконання досліджень, спиратимуться на поняття урбаносередовища як динамічної екосистеми з комплексом її абіотичних та біотичних компонентів. Багаторічні напрацювання дослідників природи великого міста субаридної зони, комплексне оцінювання сучасного стану та динаміки екосистем великого промислового міста (м. Дніпро) дозволить розробити концепцію стійкості урбоекосистем в умовах збільшення антропогенно-кліматичного навантаження. Застосування оновлених методів оцінки та прогнозування динаміки міських екосистем буде ще одним кроком в урбаноплануванні для поліпшення рівня життя та його комфортності. Наукова новизна проєкту полягає у застосуванні методу комплексної оцінки сучасного стану та динаміки екосистем в умовах глобальних змін клімату, оцінці локальних і регіональних інвазій окремих видів рослин та тварин в умовах степового урбаносередовища, а також у виявленні кореляційних зв'язків угруповань тварин в залежності від ступеня гемеробії.

5 НАУКОВА ТА/АБО ПРАКТИЧНА ЦІННІСТЬ РЕЗУЛЬТАТІВ

Реалізація результатів проєкту буде сприяти розробленню наукових рекомендацій щодо оцінки сучасного стану та антропогенно-кліматичної динаміки урбоекосистем із метою раціонального природокористування та охорони. Даний проєкт спрямовано на вирішення вітчизняних та світових проблем, зокрема на виконання положень Конвенції ООН про біологічне різноманіття (1992), засад екологічної та безпекової політики держави України («Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», Рішення Ради національної безпеки і оборони України щодо «Стратегії біобезпеки та біологічного захисту», «Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату» відповідно до Указу Президента України №392/2020 «Про Стратегію національної безпеки України» тощо.

Керівник проєкту: Ліна КАРМИЗОВА

Підпис: _____

В.о. проректора з наукової роботи

Олег МАРЕНКОВ